

Bloem van Zaandijk, De

Toneelspel geschreven door [Gerrit Jan Honig](#) en C. van der Zeyde ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van Zaandijk in 1894. Het spel is in dat jaar vijf maal opgevoerd door de toenmalige toneelvereniging Bogaers. Ruim vijftig jaar later, namelijk in 1946, volgden ter herdenking van de bevrijding nog enkele opvoeringen door een gelegenheids-ensemble van het lange naspel.

In het toneelstuk wordt behandeld de historie van Zaandijk, het familieleven in de tijd van 1794 en de geschiedenis van de families Vis, van der Ley, Nan en de Jager. De optredende personen leefden allen in dat jaar en in de verhouding daarin voorgesteld. Het spel eindigt met een bruiloft en het is juist dit naspel dat zo aantrekkelijk is gebleken voor de toeschouwers. Hierin komt zo uitermate goed de mooie oude Zaanse klederdracht van de vrouwen tot haar recht, de kleurrijke kassekienen, zijden jakken en bovenrokken, de glinsterende oorijzers onder de kanten kappen met versiering van kaspelden en voornaald, en dan die oude leuke liedjes en de dans van menuet en gavotte.

Later is de bruiloft nog eens opgevoerd op het terrein van Meerhuizen aan de Amstel, toen daar de tentoonstelling De Vrouw werd gehouden in 1913 en in een tweetal uitvoeringen in de Stadsschouwburg te Arnhem, toen in deze stad de groots opgezette Nationale Volksfeesten plaats vonden.

Deze voorstellingen waren buitengewoon goed verzorgd; aan de kleding en requisieten was zeer veel zorg besteed, een zestigtal personen had daarvoor waardevolle stukken afgestaan: van af een gouden oorijzer met juwelen voornaald tot een paar muilen. Deze personen werden toen uitgenodigd een opvoering bij te wonen, die voor Zaanse belangstellenden in het hotel de Waakzaamheid te Koog aan de Zaan werd gegeven. Het volledige toneelspel De Bloem van Zaandijk is nog eens voor het voetlicht gebracht toen in 1907 de Vereniging Bogaers haar vijftigjarig bestaan mocht herdenken.

In 1946 hebben verschillende jongelui De Bloem van Zaandijk opnieuw in studie genomen, een damescommissie deed ijverige pogingen wederom bij verschillende adressen allerlei antieke kledingstukken en sieraden te verzamelen. Mogen hun pogingen slagen, opdat ook bij deze voorstelling het tegenwoordig geslacht een blik kan slaan in oude Zaanse toestanden, die reeds zo lang tot het verleden behoren!

Het naspel is als oud-Zaanse bruiloft 30 juli 1895 op verzoek vertoond op het marktplein van Oud-Holland tijdens de tentoonstelling gewijd aan het Hotel- en Reiswezen, in de zomer te Amsterdam gehouden, en 19 december van dat jaar in de Stadsschouwburg. De opbrengst heeft gediend voor het fonds Apollo ten bate van hulpbehoevende acteurs.

Dit naspel, de Zaanse bruiloft, moet geheel in Zaanse klederdracht worden gespeeld. Door de vele medespelenden en het thans ontbreken van voldoende authentieke kostuums zijn heropvoeringen in de toekomst ondenkbaar. De overigens weinig boeiende, nogal trage handeling van het spel is gesitueerd in de jaren 1793-'94. Aardig is, dat de tekst van de bruilofts-scène verscheidene 18e- en 19e-eeuwse liedjes bevat, deze zijn hierdoor bewaard gebleven.

Bron o.a Gerrit Jan Honig

[toneel](#), [klederdracht](#), [zaandijk](#), [bruiloft](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=bloem>

Last update: **2020/09/07 12:06**